

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності

на тему:

**«Чинники та шляхи зниження витратоємності продукції
на підприємствах кабельної промисловості
(на прикладі ПАТ «Одескабель»)»**

Виконавець:

студент ЦЗВФН

Кравець Семен Дмитрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Єгунов Юрій Артемович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Загострення конкуренції на вітчизняних і світових ринках, постійне зростання вартості сировини та енергоресурсів ставлять перед підприємствами вимоги щодо зниження витратоємності продукції. Останнє відноситься до складу найважливіших чинників забезпечення конкурентоспроможності та стійкості підприємств на цільових ринках. Акумуляуючи поточні витрати, витратоємність продукції є одним з найважливіших показників результативності виробничо-господарської діяльності підприємства. Процес пошуку резервів зниження витратоємності продукції об'єднує у собі всі напрямки підвищення технічного і організаційного рівня виробництва, вдосконалення організації праці та методів управління підприємством. Проблема зниження витратоємності продукції є надзвичайно актуальною для підприємств, що виробляють матеріалоємну та енергоємну продукцію, до складу яких відносяться підприємства кабельної промисловості, що і визначило вибір теми даної кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження. Основна мета кваліфікаційної роботи полягає в пошуку внутрішньовиробничих резервів зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель» та обґрунтуванні дієвих напрямків та шляхів їх мобілізації.

Завдання дослідження:

- розглянути склад та класифікацію поточних витрат підприємства;
- дослідити сутність собівартості продукції як складної економічної категорії, визначити її склад і структуру;
- розглянути систему показників, що характеризують собівартість і витратоємність продукції;
- визначити соціальне-економічне значення проблеми зниження витратоємності продукції;
- розглянути основні складові системи управління витратами на промисловому підприємстві, обґрунтувати її глобальні цілі й окремі завдання;
- визначити основні напрямки, резерви та шляхи зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної промисловості;
- надати загальну характеристику ПАТ «Одескабель» і проаналізувати результати його виробничої діяльності з 2018 р. по 2022 р.;
- дослідити склад і структуру операційних витрат, здійснити аналіз динаміки окремих показників витратоємності продукції;
- побудувати математичну модель динаміки витрат на 1 грн. реалізованої продукції в ПАТ «Одескабель» та зробити прогноз рівня даного показника на 2024 рік;
- запропонувати основні напрямки зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель»;
- розробити заходи щодо мобілізації виявлених резервів зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель» і обґрунтувати доцільність їх впровадження на підприємстві.

Об'єктом дослідження є чинники та процеси, що впливають на ефективність поточних витрат на підприємствах кабельної промисловості.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти пошуку резервів зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель».

Методи дослідження. У процесі дослідження використано низку методів, зокрема: методи аналізу та синтезу, абстрагування; методи індукції та дедукції (для аналізу сутності собівартості, як економічної категорії й соціально-економічного значення її зниження); методи спостереження, вимірювання, зіставлення, (для оцінки динаміки матеріалоємності, зарплатоємності і амортизоємності продукції в ПАТ «Одескабель»); методи математичного моделювання (для аналізу та прогнозування динаміки витрат на 1 грн реалізованої продукції в ПАТ «Одескабель»).

Інформаційна база дослідження: 1) законодавчі та нормативні документи, що регулюють діяльність суб'єктів господарювання в Україні; 2) наукові публікації з теми дослідження; 3) навчальна та методична література з економіки підприємства, управління витратами, аналізу господарської діяльності підприємства, планування та контролю на підприємстві; 4) бухгалтерська звітність ПАТ «Одескабель» з 2016 по 2022 рік; перспективний план розвитку підприємства на 2023-2027 рр.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 48 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 83 сторінки. Робота містить 20 таблиць та 17 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі розглянуті теоретико-методичні аспекти пошуку резервів зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної галузі. Зокрема, досліджена сутність, види, класифікація та структура поточних витрат підприємства. Розглянуто склад показників витратоємності продукції, чинники, напрямки та шляхи її зниження на підприємствах кабельної промисловості.

Другий розділ кваліфікаційної роботи присвячений аналізу витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель». В цьому розділі досліджена динаміка показників господарської діяльності підприємства і аналіз фінансового його стану з 2018 р. по 2022 рік. Проаналізовано склад і структура операційних витрат, співвідношення окремих статей накладних витрат, динаміка одиничних показників витратоємності продукції. Побудовано математична модель динаміка показника витрат на 1 гривню реалізованої продукції й створений прогноз його рівня на 2024 рік.

В третьому розділі представлені авторські пропозиції та рекомендації стосовно мобілізації виявлених на підприємстві резервів зниження витратоємності продукції, які підкріплені техніко-економічними розрахунками ефективності їх практичного впровадження.

ВИСНОВКИ

1. Проведений з використанням методів математичного моделювання аналіз показав, що з 2016 по 2022 роки в ПАТ «Одескабель» склалася тенденція уповільненого зростання витрат на 1 гривню реалізованої продукції.

2. Одним з дієвих напрямків зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель» є скорочення її матеріалоємності. На аналізованому підприємстві у складі матеріальних витрат висока частка припадає на відходи сировини та матеріалів. Найважливішим напрямком скорочення останніх є вдосконалення системи управління відходами.

3. Впровадження в ПАТ «Одескабель» системи управління відходами на базі програмного продукту «Waste Management Software» забезпечить зниження матеріалоємності й витратоємності продукції відповідно на 0,65 % і 0,47 %.

АНОТАЦІЯ

Кравець С. Д. «Чинники та шляхи зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної промисловості (на прикладі ПАТ «Одескабель»»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

У роботі досліджені теоретичні аспекти пошуку резервів зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної промисловості. Розглянуто класифікація поточних витрат промислового підприємства, склад показників витратоємності продукції, чинники, напрямки та шляхи її зниження.

Проаналізовано склад та структуру операційних витрат і повної собівартості реалізованої продукції в ПАТ «Одескабель» за період з 2018 р. по 2022 рік. Досліджено динаміка показників витратоємності продукції з використанням методів математичного моделювання.

Визначені основні напрямки зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель». Обґрунтований захід щодо удосконалення управління відходами на аналізованому підприємстві. Реалізація останнього забезпечить зниження матеріалоємності продукції.

Ключові слова: витрати, собівартість, витратоємність продукції, матеріалоємність продукції, зарплатоємність продукції, чинники витратоємності, шляхи зниження, економічна ефективність.

ANNOTATION

Kravets Semen. «Factors and ways of reducing the consumption of products at enterprises of the cable industry (on the example of PJSC «Odeskabel»)».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities».

(code and name of the specialty)

for the educational program «Enterprise Economics and the organization of entrepreneurial activity».

(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2024.

The work examines the theoretical aspects of searching for reserves for reducing the cost intensity of products at cable industry enterprises. The classification of current costs of an industrial enterprise, the composition of product cost intensity indicators, factors, directions and ways to reduce them are considered.

The composition and structure of operating expenses and the total cost of products sold at PJSC «Odeskabel» for the period from 2018 to 2022 are analyzed. The dynamics of particular indicators of product cost intensity has been studied. The dynamics of indicators of consumption of products were studied using mathematical modeling methods.

The main directions for reducing the cost intensity of products at PJSC «Odeskabel» have been identified. The measures to improve waste management at the analyzed enterprise are justified. The implementation of the latter will ensure a reduction in the material consumption of products.

Keywords: costs, prime cost, cost intensity of products, material intensity of products, wage intensity of products, factors of cost intensity of products, ways to reduce, economic efficiency.